Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

LiV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 19.9.2017/ HE 85/2017 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maankäyttö- ja rakentamislain muuttamisesta

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Viestintävirastolta lausuntoa hallituksen esityksestä HE 85/2017 vp.

Viestintävirasto on sähköisen viestinnän valvontaviranomainen. Viraston tehtäviin kuuluu sähköisten viestintäverkkojen toimintavarmuuden varmistaminen sekä teleyritysten verkkotoimilupien soveltamisen valvonta. Viestintävirasto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa seuraavaa:

Edellytysten luominen matkaviestinten sisätilakuuluvuudelle

Yksi maankäyttö- ja rakennuslakiin esitetyistä keskeisistä muutoksista on lain 117 j §:ään esitetty lisäys, että *asuin-, majoitus- tai työtiloja sisältävän rakennuksen teknisten ratkaisujen on kustannustehokkuus huomioon ottaen mahdollistettava edellytykset matkaviestinten kuuluvuudelle sisätiloissa, ellei kyseessä ole rakennus, jonka sisätilakuuluvuutta on vaimennettava*. Rakennuksilta edellytettävistä teknisistä ratkaisuista säädettäisiin tarkemmin ympäristöministeriön asetuksella.

Viestintävirasto pitää lisäystä kannatettavana ja perusteltuna.

Kansalaisten ja viranomaisten käytössä Suomessa olevat viestintäyhteydet toimivat merkittävässä määrin langattomasti. Mahdollisuus viestintäpalvelujen käyttöön matkaviestinverkoissa on perustarve. On välttämätöntä varmistaa, että sisätilakuuluvuus huomioidaan jo rakennuksen suunnittelu- ja rakennusvaiheessa, jotta rakennus olisi käyttötarkoitukseensa soveltuva.

Myös Eduskunta on edellyttänyt vastauksessa EV 189/2016 vp — HE 220/2016 vp Hallituksen esitykseen laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta, että kansalaisten ja yhteiskunnan turvallisuuden kannalta välttämättömien yleisten matkaviestinverkkojen sisätilakuuluvuus asuinrakennuksissa varmistetaan rakentamisessa.

Viestintävirasto
Kommunikationsverket
Finnish Communications
Regulatory Authority

Itämerenkatu 3 A
PL 313
00181 Helsinki
Puhelin 0295 390 100
www.viestintävirasto.fi

Östersjögatan 3A
PB 313, FI-00181
Helsingfors, Finland
Telefon +358 295 390 100
www.kommunikationsverket.fi

Itämerenkatu 3A
P.O. Box 313, FI-00181
Helsinki, Finland
Telephone +358 295 390 10
www.ficora.fi

Esitetty muutos vastaa edellä todettuja tavoitteita. Viestintävirasto pitää myös perusteltuna, että teknisistä ratkaisuista säädettäisiin tarkemmin Ympäristöministeriön asetuksella. Teknisten ratkaisujen löytäminen ja niiden sovittaminen yhteen muiden voimassa olevien kansallisten säädösten kanssa edellyttää eri intressiryhmien ja hallinnonalojen yhteistyötä.

Viestintävirasto esittää kuitenkin, että lain 117 j §:ään esitettyä ehtoa *kustannustehokkuuden huomioon ottamisesta* tulisi vielä arvioida ja tarkentaa joko lain säännöksessä tai asetuksenantovaltuudessa. Säädöstasolla tulisi vähintään määritellä edellytykset ja arviointiperusteet sille, kuinka rakennuttaja voi ottaa kustannustehokkuuden huomioon. Muutoin on vaarana, että säädös ei turvaa sisätilakuuluvuutta kaikissa niissä tapauksissa, joissa se olisi tarpeen.

Käytössä olevat tekniset ratkaisut ja niiden rajoitteet

Käytettävissä on jo nyt teknisiä ratkaisuja matkaviestinten sisätilakuuluvuuden parantamiseen, mutta niihin liittyvien rajoitteiden takia nykyiset ratkaisut eivät riitä varmistamaan nykyisiä ja tulevia viestintätarpeita.

Kiinteistösisäverkolla voidaan parantaa kuuluvuutta sellaisissa kohteissa, joissa sisäverkko palvelee suurempaa käyttäjäjoukkoa. Kustannustehokkuuden näkökulmasta sisäverkko ei sovellu kaikkiin kohteisiin. Sisäverkko tulisi toteuttaa jo rakentamisen yhteydessä tai myöhemmin osana rakennuksen peruskorjausta, koska erikseen toteutettuna sen kustannukset voivat nousta merkittäviksi. Vastuu sisäverkon rakennuttamisesta ja ylläpidosta kuuluu kiinteistön rakentajalle ja omistajalle.

Passiivisilla antenniratkaisuilla voidaan matkaviestinverkon signaali tuoda yksittäisiin asuntoihin tai toimitiloihin, mutta tällöin päätelaite toimii vain rajatulla alueella.

Käytettävissä on myös rakennusmateriaaleja, esimerkiksi ikkunalaseja, jotka läpäisevät radiosignaalia paremmin kuin yleisesti käytetyt energiatehokkaat selektiivi-ikkunat. Säädöstasolla ei kuitenkaan ole velvoitteita radiosignaalin läpäisykyvyn huomioimiseen rakentamisessa.

Esityksen suhde sähköisten viestintäverkkojen peittovelvoitteisiin

Kuten hallituksen esityksessä on todettu, matkaviestinverkkoyritysten toimiluvissa on jo asetettu vaatimuksia verkkojen peitolle, kohtuullinen sisätilapeitto mukaan lukien. Peittovaatimukset on määritelty väestöpeittona, ei maantieteellisenä peittona.

Matkaviestinverkkojen käyttöön osoitetuilla taajuusalueilla valtakunnallisia toimilupia on myönnetty useammalle televerkkoyritykselle. Eri toimiluvissa on erilaiset peittovelvoitteet, ja ne tulevat vaiheittain voimaan vuoteen 2020 mennessä.

Matkaviestinverkon peittovelvoitteissa huomioidaan toimiluvan haltijan eri taajuusalueille rakentamat matkaviestinverkot; esimerkiksi 700 MHz:n verkon peittoalueessa huomioidaan myös 800 MHz, 1800 MHz ja 2,6 GHz:n taajuusalueilla toimivat verkot.

Toimiluvissa ei ole asetettu signaalitasovaatimuksia, eikä yhden lukuarvon määrittely matkaviestinverkon signaalin voimakkuudelle edes olisi teknisesti mahdollista. Matkaviestinverkon signaalin kuuluvuus riippuu monesta tekijästä, kuten etäisyydestä tukiasemaan, käytettävästä taajuusalueesta ja käytettävästä matkaviestinteknologiasta.

Edes erittäin hyvä ulkopuolinen kentänvoimakkuus ei riitä varmistamaan sisätilakuuluvuutta, mikäli rakenteet estävät radiosignaalin läpäisyn. Vastuu valituista rakenteellista ratkaisuista ja niiden seurauksista ei siksi saisi siirtyä teleyrityksille.

Viestintävirasto kiinnittää huomiota myös siihen, että millään teleyrityksellä ei ole 100 % väestöpeittovelvoitetta matkaviestinverkoissa. Sen sijaan säädökset teknisistä ratkaisuista, joilla voidaan luoda edellytykset matkaviestinten sisätilakuuluvuudelle, olisivat yleisiä ja niitä tulisi soveltaa kaikkiin kansalaisiin yhdenmukaisesti.

Tapio Penkkala
Apulaisjohtaja, Taajuushallinto

Ritva Suurnäkki
Erityisasiantuntija, Taajuushallinto